

KAZUISTIKA- na hodinu sociální práce s lidmi se zdravotním postižením

Paní Petra (28) je svobodná, velmi aktivní a nezávislá žena. Ve svých 18 letech se odstěhovala od rodičů a začala pracovat, by byla co nejvíce nezávislá. S rodiči se vidá pouze o svátcích a při velkých rodinných oslavách. Paní Petra bydlí ve vlastním bytě v centru krajského města. Paní Petra je velice aktivní. Ve svém volném čase se věnuje mnoha sportovním aktivitám – hraje tenis, lyžuje, běhá, aj. Sportu se nevěnuje pouze ve volném čase, ale také profesně, pracuje totiž jako instruktorka tenisu na OSVČ a spolupracuje s několika tenisovými školami. Má partnera, se kterým je chvíli a je s ním relativně spokojená.

V zimě si paní Petra přivydělává jako instruktorka lyžování. Před měsícem měla vážnou nehodu na lyžích, při které si poranila míchu a páteř. Byla převezena na traumatologické oddělení nemocnice. Po nezbytném ošetření byla přesunuta na spinální jednotku nemocnice. Její diagnózu lékaři určili jako *paraplegie* – tj. ochrnutí obou dolních končetin. Od té doby, co se paní Petra dozvěděla svou diagnózu, je ve špatném psychickém stavu. Je depresivní, trápí ji stavy úzkosti, cítí, že ztratila smysl života. Neví, co si má ve své situaci počnou, ze dne na den se jí změnil život. Paní Petra je v krizi, bojí se, že se o sebe už nebude schopná postarat. Má strach, že nebude schopná zaplatit všechny účty, protože se nemůže už věnovat své práci. Také neví, kam se po léčbě vrátí, protože její byt není přizpůsobený pro člověka na vozíku. Paní Petra bude ještě **minimálně měsíc** na spinální jednotce, než ji přesunou na dalších asi 5 měsíců do rehabilitačního ústavu. Paní Petra má sice našetřené nějaké peníze, ale ty rozhodně nebudou stačit na zaplacení půlročních výdajů. O své situaci paní Petra neřekla ani svým rodičům, neví totiž, jak a ani nechce. Její partner doposud neví, co se paní Petře stalo. Paní Petra mu to nechce říct, bojí se, že to bude konec jejich vztahu.

Pracovníci spinální jednotky paní Petře doporučili, aby kontaktovala sociální pracovníci, která by ji mohla pomoc řešit její nově vzniklou nepříznivou situaci. Paní Petra souhlasila, že se na sociální pracovníci obrátí. **Sociální pracovnice přichází za paní Petrou, která ji žádá, aby jí pomohla a řekla, co má ve své situaci dělat a jak má řešit svou finanční a bytovou situaci (objednávka se kterou klientka přichází).**

Úkol: Proved'te analýzu sociálního fungování klientky paní Petry dle konceptu od Bartlett.

Sociální fungování- Tento pojem do sociální práce zavedla Bartlettová, ta vysvětluje pojem sociálního fungování jako interakci mezi lidmi a požadavky prostředí. Jde o dynamický proces: na jedné straně je lidská schopnost zvládat (problém), na druhé straně požadavky či očekávání prostředí. Požadavky prostředí a schopnost zvládat tato očekávání bývají obvykle v rovnováze. Pokud ale je kapacita zvládnutí člověka nedostatečná či oslabená, nebo jsou nároky prostředí nepřiměřené k dovednostem člověka, rovnováha je porušena a situace bývá pocíťována jako problematická. Obecným cílem intervence sociálního pracovníka je pak podpora sociálního fungování klienta „tím, že klientovi pomáhá obnovit nebo udržovat rovnováhu mezi více či méně dostatečnou kapacitou zvládnutí a této kapacitě více či méně přiměřenými požadavky prostředí“ (Navrátil, Musil, 2000, s. 140).

Pro odhalení problémových situací mohou napomoci následující otázky na sociální fungování jedince, pomocí kterých lze odhalit problémy v sociálním fungování:

- 1. Jaké jsou schopnosti klientky zvládat problémy?**
- 2. Jaké jsou požadavky prostředí na klientku a od koho?**
- 3. Jaká je podpora klientky z prostředí?**
- 4. Jaká očekávání má klientka od prostředí?**
- 5. Jaké požadavky prostředí klientka nezvládá?**
- 6. Jaké požadavky jsou neadekvátní- ze strany klientky k prostředí i obráceně?**
- 7. Jaké jsou okolnosti problému klientky?**
- 8. Co by mohlo pomoci klientce obnovit zvládnutí?**
- 9. Co by mělo být předmětem intervence?**
- 10. Je problém na straně klientky, prostředí, anebo v interakci?**